Ref.ares(2025)3875703 - 14/05/2025

AMENDAMENTUL nr. 1

La Acordul de finanțare
Republica Moldova - „Măsura anuală EU4Reforms în favoarea Republicii Moldova pentru 2021" - Nr. Cris NDICI-GEO-NEAR/2021/43053 (44608) - OPSYS ACT-60606 atașat la JAD.943389

Comisia Europeană, denumită în continuare „Comisia", acționând în numele Uniunii Europene, denumită în continuare „UE",

pe de o parte, și

Guvernul Republicii Moldova, denumit în continuare „Partenerul", reprezentat de prim-ministru,

pe de altă parte,

au convenit după cum urmează:

Acordul de finanțare menționat mai sus, semnat la 09.11.2022, se modifică după cum urmează:

Condiții speciale

Articolul 1 - Natura acțiunii

Articolul 1.2 se înlocuiește după cum urmează:

„Costul total estimat al acestei acțiuni este de 29.000.000 EUR, iar contribuția maximă a UE la această acțiune este stabilită la 29.000.000 EUR."

Anexa I: Dispoziții tehnice și administrative de punere în aplicare (DTA)

Noua versiune a Anexei I este atașată la prezentul Amendament.

Toți ceilalți termeni și condiții ai Acordului de finanțare rămân neschimbate.

Amendamentul intră în vigoare la data la care este semnat de ultima parte.

Întocmit în două exemplare originale, un exemplar fiind înmânat Comisiei și unul Partenerului.

Întocmit la Chișinău — Întocmit la Bruxelles

Pentru Partener: Dorin RECEAN Prim-ministru al Republicii Moldova Semnătura: Data:	Pentru Comisie: Adrienn KIRALY Director pentru Vecinătate estică și consolidare instituțională Direcția Generală Negocieri de Vecinătate și Extindere Semnătura: /semnătură/ Data: 05.05.2025

Atașat: Anexa I: Dispoziții tehnice și administrative EU4Reforms (2 exemplare)

REPUBLICA MOLDOVA, mun. CHIȘINĂU MINISTERUL JUSTIȚIEI

ANEXA 1: Dispoziții tehnice și administrative

1. SINOPSIS

1.1. Tabel rezumativ al acțiunilor

1. Titlu Actul de bază CRIS/OPSYS	EU4Reforms *Măsura anuală în favoarea Republicii Moldova pentru anul 2021* Numărul CRIS: NDICI-GEO-NEAR/2021/43053 - OPSYS ACT-60606 atașat la JAD.943389 Finanțat în cadrul Instrumentului de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională (NDICI)
2. Inițiativa Team Europe	Nu
3. Zona care beneficiază de acțiune	Acțiunea va fi desfășurată în Republica Moldova
4. Documentul de planificare	Programul indicativ multianual (PIM) 2021-2027 pentru Republica Moldov[1]
5. Legătura cu obiectivele/rezultatele preconizate ale PIM relevant	Domeniul prioritar 2: Instituții responsabile, statul de drept și securitatea
DOMENII PRIORITARE ȘI INFORMAȚII SECTORIALE	
6. Domeniul (domeniile) prioritar(e), sectoare	Politici/programe demografice și sănătate reproductivă (130), Guvernare și societate civilă - general (151), Conflicte, pace și securitate (152)
7. Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD)	ODD principale: 16 Pace, justiție și instituții puternice; ODD secundare: 4 Educație de calitate, 5 Egalitate de gen, 10 Reducerea inegalităților
8 a) Codul (codurile) DAC	13010 - Politica demografică și gestionarea administrativă 15 % 15110 - Politica sectorului public și gestionarea administrativă 50 % 15130 - Dezvoltare juridică și judiciară 15 % 15152 - Adunări legislative și partide politice 5 % 15153 - Mass-media și libera circulație a informațiilor 10 % 15210 - Gestionarea și reforma sistemului de securitate 5 %
8 b) Canalul principal de livrare	42000 - Comisia Europeană

REPUBLICA MOLDOVA, mun. CHIȘINĂU
MINISTERUL JUSTIȚIEI

[1] Se va adopta în prima jumătate a anului 2022

9. Obiective	☐ Migrație ☐ Climă ☒ Incluziunea socială și dezvoltarea umană[2] ☐ Gen ☐ Biodiversitate ☒ Drepturile omului, democrație și guvernare			
10. Indicatori (din formularul DAC)	**Obiectiv de politică generală**	**Nu este vizat**	**Obiectiv semnificativ**	**Obiectiv principal**
	Dezvoltare participativă/buna guvernare	☐	☐	☒
	Ajutor pentru mediu	☒	☐	☐
	Egalitatea de gen și emanciparea femeilor și a fetelor	☐	☒	☐
	Dezvoltarea comerțului	☐	☒	☐
	Sănătatea reproductivă, maternă, a nou-născuților și a copiilor	☒	☐	☐
	Reducerea riscurilor de dezastre	☒	☐	☐
	Incluziunea persoanelor cu dizabilități	☒	☐	☐
	Nutriție	☒	☐	☐
	Indicatorii Convenției de la RIO	**Nu este vizat**	**Obiectiv semnificativ**	**Obiectiv principal**
	Diversitatea biologică	☒	☐	☐
	Combaterea deșertificării	☒	☐	☐
	Atenuarea schimbărilor climatice	☒	☐	☐
	Adaptarea la schimbările climatice	☒	☐	☐
11. Indicatori interni	**Obiective politice**	**Nu este vizat**	**Obiectiv semnificativ**	**Obiectiv principal**
	Digitalizare Etichete: conectivitate digitală guvernanță digitală antreprenoriat digital crearea de locuri de muncă competențe digitale/alfabetizare servicii digitale	☒	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
	Conectivitate	☒	☐	☐
	Etichete: transport people2people		☐ ☐	☐ ☐

[2] Pentru vecinătate, activitățile legate de educație vor fi marcate ca parte a obiectivului „Incluziune socială și dezvoltare umană", în conformitate cu orientările de planificare ale NDICI-GE.

REPUBLICA MOLDOVA, mun. CHIȘINĂU
MINISTERUL JUSTIȚIEI

energie conectivitate digitală		☐ ☐	☐ ☐
Migrație	☒	☐	☐
Reducerea inegalităților	☒	☐	☐
COVID-19	☒	☐	☐

INFORMAȚII PRIVIND BUGETUL	
12. Sume vizate	Linia bugetară: 14.020111 Vecinătatea estică Cost total estimat: 29.000.000 EUR[3] Valoarea totală a contribuției bugetului UE 29.000.000 EUR
GESTIONAREA ȘI PUNEREA ÎN APLICARE	
13. Tipul de finanțare și modalitatea (modalitățile) de punere în aplicare	**Gestionare directă** prin: - Granturi - Achiziții publice **Gestiune indirectă** cu entitățile împuternicite care urmează să fie selectate în conformitate cu criteriile stabilite în secțiunea 3.1.3

1.2. Rezumatul acțiunii

Având în vedere domeniile prioritare ale asistenței UE în Moldova, astfel cum sunt incluse în Programul indicativ multianual 2021-2027 pentru Republica Moldova, această acțiune vizează continuarea punerii în aplicare a Acordului de asociere UE-Moldova, cu accent pe reformele relevante în domeniul guvernanței, subliniind importanța statului de drept, rolul parlamentului într-o societate democratică, justiția, îmbunătățirea structurilor administrației publice și securitatea. Guvernanța este direct legată de dezvoltarea economică durabilă. Certitudinea juridică și funcționarea instituțiilor democratice sunt esențiale pentru atragerea investițiilor, sprijinirea stabilității politice, asigurarea drepturilor omului și reformele privind statul de drept. Aceste eforturi sunt în conformitate cu Agenda de asociere 2021-2027 (care urmează să fie adoptată), cu Planul de redresare economică pentru Moldova și cu Documentul de lucru comun al serviciilor Comisiei din 2 iulie 2021 privind prioritățile post-2020 ale Parteneriatului estic[4], cu Planul său economic și de investiții și cu cele cinci inițiative emblematice pentru Moldova, va sprijini Moldova în punerea în aplicare a angajamentelor legate de UE prin avansarea reformelor în domeniul guvernanței și al securității.

Această acțiune va sprijini Republica Moldova în punerea în aplicare a reformelor legate de Acordul de asociere UE-Moldova, inclusiv o Zonă de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător (ZLSAC) și Agenda de asociere 2021-2027, cu un accent deosebit pe următoarele subiecte:

- O continuare a misiunii consilierului la nivel înalt va oferi sprijin autorităților publice centrale și locale, inclusiv pentru a contribui la consolidarea capacității în cadrul guvernului, care este esențială pentru punerea în aplicare eficientă și efectivă a Acordului de asociere și a Agendei de asociere.
- Consolidarea funcțiilor de supraveghere ale Parlamentului și a capacităților sale instituționale, pe baza angajamentului său clar față de reforme și față de apropierea legislativă și punerea în aplicare a Acordului de asociere UE-Moldova/ZLSAC. Sprijinul va fi oferit, de asemenea, în vederea unei revizuiri cuprinzătoare a cadrului legislativ electoral, în conformitate cu recomandările OSCE/ODHIR încă în vigoare.

[3] Bugetul pentru această acțiune poate crește în funcție de alocarea de fonduri multiple
[4] SWD(2021) 188 final

- Consolidarea capacității și responsabilității sectorului justiției la diferite niveluri, inclusiv prin creșterea asistenței tehnice pentru a sprijini punerea în aplicare a reformelor.
- Sprijinul pentru punerea în aplicare a Conceptului integrat de ordine publică și securitate va viza îmbunătățirea principalelor forțe responsabile în acest sector, carabinierii și poliția, cu un accent central pe consolidarea respectării standardelor privind drepturile omului în exercitarea atribuțiilor de aplicare a legii în contextul provocărilor de securitate regională pentru a aborda amenințările hibride și criminalitatea transnațională.
- Sprijinul pentru crearea unei baze de date privind acidul dezoxiribonucleic (ADN) accesibilă agenților de aplicare a legii din statele membre ale UE va contribui în continuare la securitatea și stabilitatea Moldovei și va consolida dezvoltarea capacităților în domeniul protecției datelor și a vieții private, în conformitate cu standardele și principiile drepturilor omului. În plus, această acțiune servește drept expresie tangibilă a dimensiunii externe a Uniunii de securitate a UE (Strategia Uniunii de securitate a UE, iulie 2020).
- Sprijin pentru Biroul Național de Statistică pentru efectuarea recensământului populației și locuințelor din 2024 în conformitate cu standardele Eurostat și ale Comisiei Economice pentru Europa a Organizației Națiunilor Unite (UNECE), precum și pentru extinderea în continuare a colectării de statistici cu dezagregare pe sexe. Acest lucru va asigura comparabilitatea datelor rezultatelor recensământului moldovenesc cu cele ale altor țări europene și estimarea corectă a populației oficiale, a produsului intern brut (PIB) și a tuturor celorlalte statistici naționale legate de populație. Pe baza datelor oficiale furnizate de Biroul Național de Statistică, sunt elaborate programe naționale pentru diferite sectoare, inclusiv realocarea de la bugetul de stat la bugetele locale.
- Sprijin pentru creșterea vizibilității asistenței UE pentru Republica Moldova și sprijin direcționat pentru mass-media independentă, comunicare strategică și consolidarea rezilienței la dezinformare, inclusiv prin îmbunătățirea competenței mediatice și informaționale.

2. DESCRIEREA ACȚIUNII

2.1. Obiective și realizări preconizate

Obiectivul general (impactul) al acestei acțiuni este de a sprijini Moldova în punerea în aplicare a angajamentelor legate de UE, în special Acordul de asociere/ZLSAC.

De asemenea, va spori capacitatea Moldovei de a răspunde nevoilor urgente ale autorităților centrale și locale moldovenești, precum și ale populației, care rezultă sau ar putea rezulta din situația de război în urma războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei.

Obiectivele specifice (rezultatele) ale acestei acțiuni sunt:

1. Eforturile de reformă ale Republicii Moldova în materie de bună guvernare au înregistrat progrese;
2. Eforturile de reformă ale Republicii Moldova au fost sprijinite, inclusiv prin intermediul unui peisaj mediatic divers, al comunicării strategice privind sprijinul UE.

Având în vedere consecințele evolutive și imprevizibile ale războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, obiectivul (rezultatele) specific(e) al(e) prezentei acțiuni este, de asemenea

3. De a răspunde nevoilor imediate ale populației afectate de războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei:
   - consolidarea rezilienței Republicii Moldova pentru a face față situațiilor de criză, cum ar fi fluxul mare de persoane care fug de război, ca urmare a războiului din Ucraina, prin dezvoltarea infrastructurilor de salubritate, hrană, adăpost și pentru a permite tranzitul ordonat al persoanelor care doresc să părăsească Moldova;

REPUBLICA MOLDOVA, mun. CHIȘINĂU
MINISTERUL JUSTIȚIEI

- abordarea nevoilor victimelor conflictului armat din Ucraina care sunt temporar stabilite în Moldova, pentru a beneficia de un minim de standarde socio-economice;
- abordarea migrației și a deplasărilor forțate cauzate de conflictul armat.

4. De a consolida reziliența și de a crea capacități pentru a răspunde la efectele generate de război:
   - consolidarea capacităților de a răspunde amenințărilor la adresa securității cibernetice și a securității informațiilor și amenințărilor hibride, contribuind la un mediu digital rezilient, în conformitate cu standardele și principiile privind drepturile omului;
   - consolidarea rezilienței economice și sprijinirea persoanelor, comunităților, instituțiilor și țărilor pentru a se redresa rapid în urma șocurilor provocate de conflictul armat;
   - consolidarea rezilienței societale, inclusiv sprijinirea luptei împotriva dezinformării și prin promovarea unui mediu favorabil pentru mass-media, societatea civilă și sprijinirea persoanelor strămutate intern și a celor care fug de război;
   - contribuția la sporirea rezilienței energetice a țării prin restabilirea și consolidarea capacității sale de producție, inclusiv prin consolidarea securității energetice și diversificarea surselor de energie;
   - consolidarea rezilienței instituțiilor la nivel național și local și promovarea cooperării internaționale, inclusiv sprijinirea integrării europene.

Realizările care urmează să fie obținute prin această acțiune și care contribuie la Obiectivele specifice (rezultatele) corespunzătoare sunt:

1.1 care contribuie la Obiectivul specific 1: Nivelul de capacitate al autorităților naționale în ceea ce privește procesul de apropiere de UE și punerea în aplicare a Acordului de asociere și a Agendei a crescut semnificativ.

1.2 care contribuie la Obiectivul specific 1: Consolidarea supravegherii de către Parlament sub forma unei mai mari responsabilități pentru deciziile guvernamentale, precum și a unui proces legislativ deschis, transparent și participativ în contextul apropierii de UE este esențială pentru consolidarea principiilor democratice, a statului de drept și a bunei guvernări în Republica Moldova.

1.3 care contribuie la Obiectivul specific 1: Independența, integritatea și responsabilitatea sectorului justiției la diferite niveluri au fost consolidate, capacitatea de reformă a fost îmbunătățită, reorganizarea și capacitățile instanțelor moldovenești au fost facilitate, iar instituțiile și mecanismele pentru drepturile omului au fost abilitate.

1.4 care contribuie la Obiectivul specific 1: Capacitatea forțelor de ordine publică din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, vizând în special carabinierii, pentru furnizarea de servicii profesionale a fost consolidată în conformitate cu cele mai bune practici ale statelor membre ale UE.

1.5 care contribuie la Obiectivul specific 1: Cooperarea polițienească bilaterală între statele membre ale UE și Moldova, bazată pe schimbul de profiluri ADN, a fost consolidată

1.6 care contribuie la Obiectivul specific 1: A fost consolidată capacitatea instituțională a BNS pentru organizarea și desfășurarea eficientă și eficace a recensământului din 2024.

2.1 care contribuie la Obiectivul specific 2: Accesul cetățenilor la produsele de comunicare strategică privind asistența UE în dezvoltarea țării este sporit, iar accesul la un conținut media diversificat și capacitățile și durabilitatea instituțiilor media au fost îmbunătățite.

REPUBLICA MOLDOVA, mun. CHIȘINĂU
MINISTERUL JUSTIȚIEI

2.2. Activități orientative

Activități legate de Realizarea 1.1:

- consolidarea capacităților,
- expertiză tehnică,
- dialog politic,
- monitorizarea și raportarea performanței și
- consolidarea sistemelor naționale;

Activități legate de Realizarea 1.2:

- formare,
- analize și studii,
- revizuire juridică și legislativă
- consiliere în materie de politici,
- sprijin instituțional,
- ateliere de lucru, runde de discuții,
- evenimente de vizibilitate și sensibilizare,
- vizite de studiu,
- exerciții de evaluare inter pares,
- evaluări inter pares;

Activități legate de Realizarea 1.3:

- creșterea nivelului general al asistenței tehnice pentru sectorul justiției printr-o abordare structurală
- formarea și instruirea formatorilor,
- analiză și revizuire legislativă
- studii și proiecte,
- sprijin pentru redactarea de documente juridice și de politică
- vizite de studiu,
- sprijin legislativ și politic,
- sprijin pentru funcționarea instituțională a părților interesate din domeniul justiției,
- activități de sensibilizare,
- ateliere, runde de discuții,
- evenimente de vizibilitate și sensibilizare,
- educația privind drepturile omului,
- programe digitalizate de consolidare a capacităților,
- sprijinirea punerii în aplicare a planurilor de acțiune guvernamentale,
- sprijin pentru verificarea integrității candidaților/membrilor CSM, CSP și Institutului Național al Justiției (INJ) și sprijin pentru evaluarea extraordinară a judecătorilor și procurorilor
- sprijin pentru detașarea unui procuror de legătură la Eurojust
- crearea unei baze de date de cercetare;

Activități legate de Realizarea 1.4:

- formare,
- digitalizarea proceselor specifice,
- vizite de studiu,
- analize și studii,
- furnizarea de consultanță de specialitate,
- sprijin pentru redactarea de documente juridice și politice,
- ateliere de lucru, runde de discuții,
- evenimente de vizibilitate și sensibilizare,
- revizuirea organigramelor;

Activități legate de Realizarea 1.5:

- crearea unei baze de date ADN
- echipamente specifice,
- furnizarea de consultanță de specialitate,
- analiză,
- ateliere de lucru, runde de discuții,
- evenimente de vizibilitate și sensibilizare,
- vizite de studiu,
- formare;

Activități legate de Realizarea 1.6:

- consolidarea capacităților personalului implicat în efectuarea recensământului,
- sprijin metodologic pentru planificarea, organizarea și punerea în aplicare a enumerării recensământului și evaluarea rezultatelor,
- sprijin pentru îmbunătățirea infrastructurii TIC a BNS,
- organizarea unei campanii temeinice de comunicare pentru a asigura o acoperire completă a populației și furnizarea de date fiabile de la respondenți,
- acordarea de sprijin pentru îmbunătățirea difuzării rezultatelor recensământului la diferite niveluri teritoriale,
- îmbunătățirea accesului la microdate și a problemelor legate de confidențialitatea datelor;

Activități legate de Realizarea 2.1:

Activități de comunicare strategică și sprijin pentru mass-media:

- campanii de comunicare specifice și cu impact privind asistența și sprijinul UE, întreținerea și gestionarea Europe Cafe, evenimente și activități de comunicare organizate la sediul Europe Cafe și la Centrele Info UE și Eurocluburi, implicarea tinerilor ambasadori europeni în activități relevante de comunicare și vizibilitate,
- dezvoltarea de activități/evenimente/produse de comunicare,
- activități comune cu statele membre ale UE din perspectiva comunicării/vizibilității,
- activități de sprijin pentru mass-media și jurnaliști (cursuri de formare, mentorat, vizite de studiu etc.), precum și proiecte finanțate de UE din perspectiva comunicării strategice privind sprijinul și asistența UE;
- oferirea de sprijin în materie de comunicare strategică guvernului și instituțiilor moldovenești.

2.3. Integrarea

Protecția mediului, schimbările climatice și biodiversitatea

Rezultatele examinării privind evaluarea impactului asupra mediului (EIM) (relevante pentru proiecte și/sau intervenții specifice în cadrul unui proiect).

Evaluarea impactului asupra mediului a clasificat acțiunea în categoria C (nu necesită o evaluare suplimentară).

Rezultatul examinării privind evaluarea riscurilor climatice (CRA) (relevant pentru proiecte și/sau intervenții specifice în cadrul unui proiect).

Examinarea CRA a concluzionat că această acțiune nu prezintă niciun risc sau prezintă un risc scăzut (nu necesită o evaluare suplimentară).

Egalitatea de gen și emanciparea femeilor și a fetelor

Conform codurilor OCDE DAC privind egalitatea de gen identificate în secțiunea 1.1, această acțiune este etichetată ca GI. Aceasta implică faptul că aspectele legate de gen și diversitate vor fi integrate în proiectarea reformelor întreprinse în cadrul acestui program. Includerea femeilor în procesele decizionale va fi unul dintre principiile aspectului de consolidare a capacităților.

Cu toate acestea, deoarece este conceput ca o acțiune bazată pe cerere, includerea aspectelor legate de egalitatea de gen va fi definită într-o etapă ulterioară, înainte de contractare. Vor fi depuse eforturi pentru a asigura o mai mare

REPUBLICA MOLDOVA MUN. CHIȘINĂU MINISTERUL JUSTIȚIEI

participare a femeilor în politică. Sprijinul în domeniul statisticii va urmări să contribuie la punerea la dispoziție în Moldova a datelor defalcate pe sexe. Grupurile-țintă pentru sprijin vor avea o dimensiune de gen distinctă: utilizatorii mass-media, consumatorii de energie, utilizatorii instanțelor, utilizatorii IT.

Acțiunea propusă va aborda problemele de gen (deși destul de indirect în ceea ce privește principalele bariere în calea reducerii sărăciei pentru femei și fete) în Republica Moldova: aceasta promovează accesul femeilor la justiție și nevoile lor specifice în domeniul guvernării, în special în domeniile în care femeile sunt în mare măsură subreprezentate. Aceasta va aborda dezechilibrele de gen și va promova egalitatea de gen în cadrul serviciului carabinierilor moldoveni și, în general, va pleda pentru integrarea dimensiunii de gen în transpunerea legislației în domenii politice specifice (justiție, aplicarea legii, mass-media și politica de gen) de către Parlamentul Republicii Moldova. Punerea în aplicare a acestei acțiuni va fi ghidată de principiile și obiectivele Planului de acțiune al UE privind egalitatea de gen III[5]. Realizările și rezultatele acțiunii vor fi dezagregate în funcție de gen. Acțiunile propuse vor sprijini, de asemenea, punerea în aplicare a Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al ONU și a rezoluțiilor ulterioare privind femeile, pacea și securitatea în domeniile respective.

Drepturile omului
Toate eforturile de avansare a reformei administrației publice în Moldova vor aplica abordarea bazată pe drepturile omului și se vor baza pe principiile bunei guvernări, egalității, echității și incluziunii grupurilor defavorizate din punct de vedere social sau economic.

Acțiunea propusă este în concordanță cu Strategia de țară privind drepturile omului pentru Republica Moldova și abordează preocupările exprimate de organismele internaționale de tratate, precum și deficiențele identificate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului a Consiliului Europei.

Dizabilitate
În conformitate cu codurile OCDE DAC privind dizabilitățile identificate în secțiunea 1.1, această acțiune este etichetată ca DO. Aceasta implică faptul că incluziunea persoanelor cu dizabilități nu este un obiectiv semnificativ al acestei acțiuni.

Democrație
Aspectul de consolidare a capacităților al acestui program se va concentra pe sprijinirea și consolidarea angajamentului guvernului moldovean față de principiile administrației publice dezvoltate de Comisia Europeană în strânsă cooperare cu OCDE/SIGMA.

Sensibilitate la conflicte, pace și reziliență
Sensibilitatea acțiunii la conflicte va fi asigurată prin alocarea unei părți din buget pentru activități care să permită regiunii Transnistria să beneficieze de sprijinul acestei acțiuni prin aplicarea abordării UE privind măsurile de consolidare a încrederii.

Reducerea riscurilor de dezastre
Nu este vizată.

2.4. Logica intervenției

Această acțiune urmărește să sprijine Republica Moldova în punerea în aplicare a angajamentelor legate de UE, în special Acordul de asociere/Zona de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător (ZLSAC), prin eforturi de reformă în domeniile justiției, aplicării legii, combaterii corupției, controlului parlamentar și recensământului populației și locuințelor.

[5] Planul de acțiune al UE privind egalitatea de gen (GAP) III este o comunicare comună a Comisiei Europene și a Înaltului Reprezentant JOIN (2020) 17 final

Logica subiacentă a intervenției este că această acțiune contribuie la acest impact ca urmare a obținerii următoarelor două Rezultate:

Rezultatul 1: Eforturile de reformă ale Republicii Moldova în materie de bună guvernare au înregistrat progrese. Acesta va fi realizat prin intermediul unei facilități de cooperare tehnică care va obține următoarele șase realizări:

- Realizarea 1.1: Nivelul de capacitate al autorităților naționale în ceea ce privește procesul de apropiere de UE și punerea în aplicare a Acordului de asociere și a Agendei a fost îmbunătățit semnificativ. Capacitatea autorităților naționale de a comunica reformele către cetățenii moldoveni a fost îmbunătățită semnificativ.

- Realizarea 1.2 Consolidarea supravegherii de către Parlament sub forma unei mai mari responsabilități pentru deciziile guvernului, precum și a unui proces legislativ deschis, transparent și participativ în contextul apropierii de UE este esențială pentru consolidarea principiilor democratice, a statului de drept și a bunei guvernări în Republica Moldova (Realizarea 1.2). Aceasta va contribui în continuare la dezvoltarea, consolidarea și creșterea stabilității și eficacității instituțiilor democratice și a statului de drept, astfel cum se stipulează în Acordul de asociere și în Agenda de asociere.
  Presupunerea de bază este că un control parlamentar consolidat va facilita dezvoltarea instituțională și funcțională a autorităților publice, pentru a sprijini un proces decizional eficient și transparent și un proces participativ de reformă strategică.

- Realizarea 1.3: Independența, integritatea și responsabilitatea sectorului justiției la diferite niveluri au fost consolidate, capacitatea de reformă a fost îmbunătățită, reorganizarea, capacitățile instanțelor moldovenești au fost facilitate, iar instituțiile și mecanismele pentru drepturile omului au fost împuternicite (Realizarea 1.3). Prin urmare, aceasta va facilita îndeplinirea angajamentelor asumate de Republica Moldova în Acordul de asociere și în Agenda de asociere 2021-2027.

  În acest scop, această acțiune va oferi sprijin prin asistență tehnică globală sporită și structurală pentru punerea în aplicare a reformelor în sectorul justiției și pentru consolidarea independenței sistemului judiciar, inclusiv asistență pentru reformele constituționale și legislative, punerea în aplicare a Strategiei în domeniul justiției (odată intrată în vigoare) și sprijin pentru abordarea problemelor-cheie legate de funcționarea și integritatea Consiliului Superior al Magistraturii, a Consiliului Superior al Procurorilor (în special prin verificarea prealabilă a candidaților pentru organismele de autoguvernare judiciară și procurorilor), a Institutului Național al Justiției (INJ), precum și a integrității și capacităților judecătorilor și procurorilor individuali; să efectueze o analiză cuprinzătoare a economiei politice a tuturor instituțiilor și părților interesate relevante din domeniul justiției; să consolideze capacitățile personalului Ministerului Justiției; să sprijine consolidarea capacității Institutului Național al Justiției; să sprijine realizarea hărții judiciare, inclusiv prin sprijinirea Agenției de Administrare a Instanțelor și proiectarea de noi sedii pentru instanțe; să sporească capacitățile și digitalizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova; să sprijine eforturile de reformă în conformitate cu noua Strategie de reformă a justiției; și să împuternicească alte instituții și mecanisme relevante în domeniul drepturilor omului (inclusiv în domeniul minorităților).

  Premisa care stă la baza unor rezultate durabile include voința politică și angajamentul față de protecția și promovarea minorităților și o reformă reală a sectorului justiției.

- Realizarea 1.4: Capacitatea forțelor de ordine publică din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, care vizează în special carabinierii, de a furniza servicii profesionale a fost consolidată în conformitate cu cele mai bune practici ale statelor membre ale UE (Realizarea 1.4). Această bază va facilita realizarea angajamentelor Republicii Moldova consacrate în Acordul de asociere/ZLSAC. Elaborarea unui nou Program de dezvoltare a ordinii publice și securității pentru perioada 2022-2025, bazat pe strategia anterioară 2017-2020, este pe deplin în conformitate cu Agenda de asociere 2021-2027. În acest scop, va fi esențială o capacitate instituțională și de absorbție suficientă pentru a asigura durabilitatea pe termen lung;

REPUBLICA MOLDOVA, mun. CHIȘINĂU
MINISTERUL JUSTIȚIEI

se presupune că personalul instruit va rămâne pe loc, iar expertiza și memoria instituțională vor fi păstrate în instituție.

Realizarea 1.5: Cooperarea polițienească bilaterală între statele membre ale UE și Moldova bazată pe schimbul de profiluri ADN a fost consolidată (Realizarea 1.5). Se presupune că instituirea unei baze de date ADN operaționale și centralizate în Moldova va facilita cooperarea operațională și strategică cu Europol și cooperarea operațională între poliție și alte unități de aplicare a legii din statele membre ale UE. Se preconizează o creștere a numărului de anchete penale transfrontaliere, care va fi susținută de un schimb mai rapid și mai eficient de informații privind profilurile ADN. Rezultatele vor include o bază națională de date ADN disponibilă pentru organizațiile de aplicare a legii din statele membre ale UE.

- Realizarea 1.6: Capacitatea instituțională a BNS pentru organizarea și desfășurarea eficientă și eficace a recensământului din 2024 a fost consolidată
  Recensământul populației și al locuințelor este cea mai cuprinzătoare operațiune de colectare a datelor statistice privind numărul și caracteristicile populației unei țări și ale locuințelor (ocupate și neocupate), condițiile de viață, fondul de locuințe și distribuția lor teritorială; acesta servește drept bază pentru producerea tuturor celorlalte statistici naționale referitoare la persoane. Datele recensământului sunt utilizate pentru o mai bună planificare și punere în aplicare a unei varietăți de programe, inclusiv educația și formarea, sănătatea și serviciile sociale. Acesta furnizează statistici detaliate care sunt importante pentru industrii și comunități și pentru toate ministerele de resort în elaborarea politicilor lor pentru diferite sectoare. Asociațiile profesionale, camerele de comerț și întreprinderile se bazează pe aceste informații pentru dezvoltarea economică, deciziile de afaceri și planificarea strategică. Prin urmare, intervenția va contribui direct la punerea în aplicare a reformei moldovenești privind buna guvernare. Se va acorda sprijin suplimentar pentru dezvoltarea și modernizarea sistemului de tehnologie a informației și comunicațiilor, în special având în vedere noile condiții operaționale (de criză), consolidarea capacităților personalului implicat în efectuarea recensământului, sprijin metodologic pentru planificarea, organizarea și punerea în aplicare a recensământului și evaluarea rezultatelor recensământului, echipamente pentru digitalizarea colectării și prelucrării datelor.
  Ipoteze: Biroul Național de Statistică a elaborat proiectul de lege privind organizarea recensământului și l-a prezentat Guvernului, iar ulterior Parlamentului spre aprobare. BNS se angajează să pună în aplicare noua lege privind organizarea recensământului.

Rezultatul 2: Eforturile de reformă ale Republicii Moldova au fost sprijinite, inclusiv prin intermediul unui peisaj mediatic divers, al comunicării strategice privind sprijinul UE. Acesta va fi realizat prin obținerea următoarelor realizări:

- Realizarea 2.1: Accesul cetățenilor la produse de comunicare strategică privind rolul asistenței UE în dezvoltarea țării este sporit, iar accesul la conținut mediatic diversificat și capacitățile și durabilitatea instituțiilor media au fost îmbunătățite.

Din perspectiva sprijinului acordat comunicării strategice și mass-mediei, realizările care urmează să fie obținute vor contribui la avansarea eforturilor legate de reformele în domeniul bunei guvernanțe, oferind cetățenilor țării acces la informații și resurse media exacte, cu impact, obiective și care prezintă importanța generală a rolului reformelor și a progreselor din țară, pe baza contextului oferit de sprijinul și asistența UE pentru diferite sectoare. O ipoteză care stă la baza cadrului logic al acestei acțiuni este legată de procentul populației care are acces la astfel de produse de comunicare și informare în prezent și de modul în care acest indicator se poate îmbunătăți odată cu punerea în aplicare a acțiunii.
În ceea ce privește logica sa orizontală, indicatorii stabiliți vor servi la monitorizarea / evaluarea progresului către rezultatele (realizările) acțiunii. Factorii care nu pot fi controlați, dar care pot influența acțiunea într-un mod pozitiv sau negativ, sunt menționați în cadrul riscurilor identificate reflectate în Secțiunea 3.4.

REPUBLICA MOLDOVA, mun. CHIȘINĂU
MINISTERUL JUSTIȚIEI

2.5. Matricea indicativă a cadrului logic

MODALITATE DE IMPLEMENTARE A PROIECTULUI (3 niveluri de rezultate / indicatori / Sursă de date / Ipoteze - fără activități)

Rezultate	Lanțul rezultatelor (0: Principalele rezultate preconizate (maximum 10)	Indicatori 0: (cel puțin un indicator pentru fiecare rezultat preconizat)	Valori de referință (valori și ani)	Obiective (valori și ani)	Surse de date	Ipoteze
Impact	Sprijinirea Moldovei în punerea în aplicare a angajamentelor legate de UE, în special Acordul de asociere/ZLSAC	*1 Scorul privind statul de drept în raport cu țările care beneficiază de asistență din partea UE (NDICI 1)*				*Nu se aplică*
Rezultat 1	1. Eforturile de reformă ale Republicii Moldova în domeniul bunei guvernări au înregistrat progrese	*1.1 Numărul de politici de reformă reînnoite sau în vigoare în sectoarele bunei guvernanțe, aplicării legii și securității* *1.2 Numărul de politici de reformă sensibile la dimensiunea de gen în sectoarele bunei guvernanțe, justiției, aplicării legii și securității* *1.3 Numărul de politici publice elaborate și/sau revizuite cu consultări interne și externe cu părțile interesate naționale și locale, cu sprijinul UE*	Urmează să fie stabilit	Urmează să fie stabilit		Nu are loc nicio criză politică sau nu are niciun impact asupra capacității și angajamentului guvernului de a pune în aplicare dispozițiile AA/ și de a adopta strategiile și programele de dezvoltare necesare pentru sectoare specifice.
Rezultat 2	2. Eforturile de reformă ale Republicii Moldova au fost	*2.1 % din populație care a crescut nivelul de conștientizare*	Urmează să fie stabilit	Urmează să fie stabilit	2.1 Sondaje	Contextul politic din Republica Moldova nu va

REPUBLICA MOLDOVA MUN. CHIȘINĂU MINISTERUL JUSTIȚIEI

	sprijinite inclusiv prin intermediul unui peisaj mediatic divers, al comunicării strategice privind sprijinul UE	*cu privire la sprijinul și asistența UE, defalcat pe sexe* *2.2 % de instituții media care și-au sporit capacitățile financiare și tehnice* *2.3 % de instituții media care realizează produse lipsite de stereotipuri de gen* *2.4 Mass-media care acoperă strategic eforturile de reformă sprijinite de UE*			2.2 Evaluări interne 2.3 Rapoarte ale părților interesate, după caz ONG-uri relevante din sector și asociații	avea niciun impact asupra eforturilor de comunicare întreprinse și asupra cooperării și sprijinului pentru mass-media.
Realizare 1.1	1.1 Capacitățile autorităților naționale în ceea ce privește procesul de apropiere de UE și punerea în aplicare a Acordului de asociere și a Agendei au crescut semnificativ.	*1.1.1 % din obiectivele de reformă ale EUHLA realizate* *1.1.2 % din reglementările UE aproximate și puse în aplicare efectiv care provin din cerințele AA*	Urmează să fie stabilit 2020	1.1.1 Creștere de 50-80% 1.1.2 Urmează să fie stabilit	1.1.1 Mecanismul național de raportare și planificare 1.1.2 Date disponibile de la MAEIE, Cancelaria de Stat și Ministerul Finanțelor	Guvernul rămâne angajat și capabil să aloce resurse suficiente pentru punerea în aplicare a reformelor și strategiilor AA. Instituțiile beneficiare dispun de personal corespunzător și de capacitatea de absorbție necesară pentru a primi și a beneficia de acțiunile propuse.
Realizare 1.2	1.2 Consolidarea supravegherii de către Parlament sub forma unei mai mari responsabilități pentru deciziile guvernului, precum și a unui proces legislativ deschis, transparent și participativ în contextul apropierii de UE	*1.2.1 Numărul de inițiative lansate de Parlament în exercitarea funcțiilor sale de control*	Urmează să fie stabilit	Urmează să fie stabilit	1.2.1 Rapoarte guvernamentale 1.2.2 Rapoarte ale organizațiilor independente	Situația politică permite realizarea unor comisii de supraveghere obiective, iar intervențiile de supraveghere

	este esențială pentru consolidarea principiilor democratice, a statului de drept și a bunei guvernări în Republica Moldova	*1.2.2 Numărul de acte juridice ale instituțiilor/agențiilor guvernamentale supuse controlului parlamentar* *1.2.3 Numărul de solicitări de clarificări și informații din partea agențiilor guvernamentale în exercitarea joncțiunilor sale de control*			ale societății civile locale și internaționale 1.2.3 Statistici și rapoarte ale organizațiilor internaționale	sunt lipsite de influență politică. Activitatea guvernului și a parlamentului este perturbată de dispute politice
Realizare 1.3	1.3 Independența, integritatea și responsabilitatea sectorului justiției la diferite niveluri au fost consolidate, capacitatea de reformă a fost îmbunătățită și reorganizarea și capacitățile instanțelor moldovenești au fost facilitate.	*1.3.1 Nr. redus de cauze soluționate împotriva Republicii Moldova de către CEDO, inclusiv cele legate de violența împotriva femeilor* *1.3.2 Numărul a) judecătorilor, b) procurorilor și c) avocaților și d) personalului instanțelor instruit cu sprijinul UE cu privire la standardele europene și acquis-ul UE* *1.3.3 Legislația care vizează consolidarea independenței sistemului judiciar adoptată* *1.3.4 Numărul de recomandări GRECO relevante abordate de guvern/Ministerul Justiției* *1.3.5 Nr. de membri ai personalului MJ instruiți cu privire la competențele de gestionare și coordonare,*	Urmează să fie stabilit	Urmează să fie stabilit	1.3.1 Rapoarte guvernamentale 1.3.2 Rapoarte ale organizațiilor independente 1.3.3 Statistici și rapoarte ale organizațiilor internaționale	Există voință politică și angajament față de o reformă reală a sectorului justiției

REPUBLICA MOLDOVA MUN. CHIȘINĂU MINISTERUL JUSTIȚIEI

		defalcat pe sexe *1.3.6 Analiza cuprinzătoare a economiei politice a sectorului justiției realizată* *1.3.8 „Standarde de integritate aplicate, astfel cum sunt stabilite, în special, în avizele relevante ale Comisiei de la Veneția. Număr de actori judiciari evaluați inclusiv pentru aceste standarde de integritate* *1.3.9 Numărul de sedii de instanțe proiectate și nivelul de îmbunătățire a bazei de date privind cercetarea cauzelor judiciare* *1.3.10 Nivelul de punere în aplicare a strategiei în domeniul justiției* *1.3.11 Numărul funcționarilor publici și al membrilor mecanismelor pentru drepturile omului formați și sprijiniți.*				
Realizare 1.4	1.4 A fost consolidată capacitatea forțelor de ordine publică de a furniza servicii profesionale în conformitate cu cele mai bune practici ale statelor membre ale UE	*1.4.1 Strategia națională revizuită de ordine și siguranță publică și recomandarea privind foaia de parcurs instituțională pentru implementarea noului document strategic, precum și organigrama*	1.4.1 *evaluarea sistemului educațional al Ministerului Afacerilor Interne din Moldova* 1.4.2 Organigrama,	Urmează să fie stabilit Urmează să fie stabilit	1.4.1 Manual/ catalog de instruire 1.4.2 Decizii guvernamentale 1.4.3 Analiză funcțională actualizată	Există suficientă capacitate instituțională și de absorbție pentru a asigura durabilitatea pe termen lung. Personalul instruit al carabinierilor și alt personal relevant din domeniul ordinii publice rămâne pe pozitii.

		implementată în conformitate cu mandatul legal și rolul carabinierilor în societate *1.4.2 Numărul de instruiri desfășurate pentru a spori conduita profesională a personalului carabinierilor moldoveni și a altor forțe de securitate relevante implicate în ordinea publică.* *1.4.3 Numărul personalului carabinierilor și al altor forțe de securitate relevante implicate în ordinea publică instruit, inclusiv în ceea ce privește poliția/conduita sensibilă la dimensiunea de gen, defalcat pe sexe* *1.4.4 Capacități sporite de a-și asuma sarcini și responsabilități în domeniul ordinii publice, în conformitate cu standardele și practicile stabilite referitoare la drepturile omului, egalitatea de gen în activitatea de poliție*	precum și orice alt document al MAI relevant în acest scop. 1.4.3 Analiza funcțională a Inspectoratului General al Carabinierilor, a poliției, precum și a Ministerului Afacerilor Interne în coordonarea și gestionarea ordinii publice. Urmează să fie stabilit	Urmează să fie stabilit		iar expertiza și memoria instituțională sunt păstrate în cadrul instituției
Realizare 1.5	1.5 Cooperarea polițienească bilaterală între statele membre ale UE și Moldova, bazată pe schimbul de	*1.5.1 O bază națională de date ADN este creată și gestionată în deplină conformitate cu dispozițiile*	1.5.1 Nu există o bază de date ADN centralizată	Urmează să fie stabilit	1.5.1 Raportul de înființare al guvernului	O decizie a guvernului privind desemnarea autorității responsabile pentru baza de date (de

	profiluri ADN, a fost consolidată	*unei legi naționale privind ADN.* *1.5.2 Profilurile ADN selectate sunt puse la dispoziția organizațiilor de aplicare a legii competente din statele membre ale UE pe baza unui sistem de tip „potrivire/nu există potrivire".*	operațională (2021) 1.5.2 Profiluri ADN selectate care nu sunt disponibile în mod sistematic (2021)	Urmează să fie stabilit	1.5.2 Raportare statistică din partea guvernului și feedback calitativ din partea statelor membre ale UE.	exemplu, Ministerul Justiției sau Ministerul Afacerilor Interne) Guvernul aliniază operațiunile și procedurile la deciziile Consiliului Pram al UE (2008) Moldova poate fi conectată la rețeaua TEST A-network
Realizare 1.6	1.6vConsolidarea capacității instituționale a Biroului Național de Statistică pentru organizarea și desfășurarea eficientă și eficace a recensământului din 2024	*1.6.1 Numărul personalului BNS instruit cu privire la diferite aspecte legate de efectuarea unui recensământ, inclusiv în ceea ce privește subiectele legate de egalitatea de gen, defalcate pe sexe;* *1.6.2 Numărul de tehnologii noi (infrastructură TIC (hardware și software) aplicate pentru enumerarea recensământului cu sprijinul UE;* *1.6.3 Numărul noilor metode de colectare a datelor statistice aplicate în etapa de enumerare a recensământului,*	1.6.1 30% (2022) 1.6.2 (0)2022 1.6.3 2(2022)	1.6.1 70 % (2023) 1.6.2 20(2023) 1.6.3 5 (2023)	1.6.1 Rapoartele anuale ale BNS, 1.6.2 Rapoarte de proiect	Biroul Național de Statistică a elaborat proiectul de lege privind organizarea recensământului și l-a prezentat Guvernului, iar ulterior Parlamentului spre aprobare. BNS se angajează să pună în aplicare noua lege privind organizarea recensământului.

		inclusiv în ceea ce privește subiectele legate de egalitatea de				
Realizare 2.1	Accesul cetățenilor la produsele de comunicare strategică privind asistența UE pentru dezvoltarea țării este sporit, iar accesul la un conținut media diversificat și capacitățile și durabilitatea instituțiilor media au fost îmbunătățite	*2.1.1 % de cetățeni care au un nivel bun de cunoaștere a UE și a asistenței acordate Republicii Moldova* *2.1.2 % de cetățeni care au o înțelegere de bază a rolului sprijinului bilateral acordat de statele membre ale UE pentru dezvoltarea țării* *2.1.3 % de cetățeni care au o bună înțelegere a valorilor UE și a aspectelor de cooperare cu Republica Moldova* *2.1.4 % de cetățeni care au acces la diverse produse ale instituțiilor media*	2.1.1 2020-2021 (pentru toți indicatorii)	2.1.1 2024-2025 (pentru toți indicatorii)	2.1.1 Sondaje naționale realizate în cadrul Proiectului UE Vecinii de Est și/sau sondaje/rapoarte realizate în cadrul proiectelor de comunicare și vizibilitate	Situația politică și evoluțiile din țară care nu ar putea avea niciun impact asupra eficacității și rezultatelor activităților întreprinse

3. MODALITĂȚI DE PUNERE ÎN APLICARE

3.1. Modalități de punere în aplicare

Comisia se va asigura că sunt respectate normele și procedurile corespunzătoare ale UE pentru furnizarea de finanțare către părți terțe, inclusiv procedurile de revizuire, după caz, și conformitatea acțiunii cu măsurile restrictive ale UE[6].

3.1.1. Gestiune directă (granturi)

3.1.1.1 Grantul Twinning - Parlament

(a) Scopul grantului

În cadrul Realizării 1.2, Parlamentul va fi sprijinit pentru a deveni mai eficient în rolul său de organism de control. Această acțiune va fi pusă în aplicare prin intermediul unui grant Twinning.

(b) Tipul de solicitanți vizați

Grantul Twinning în cadrul Realizării 1.2 în sprijinul Parlamentului Republicii Moldova va fi pus în aplicare de o administrație și/sau un organism mandatat al unui stat membru al UE.

3.1.2. Gestionare directă (achiziții publice)

Achizițiile publice vor contribui la Realizările 1.1 și 2.1.

3.1.3. Gestionarea indirectă cu entități evaluate în cadrul pilonului[7]

3.1.3.1 - Gestiune indirectă cu o entitate împuternicită

O parte din această acțiune poate fi pusă în aplicare în gestiune indirectă cu o entitate (entități) care va (vor) fi selectată(e) de serviciile Comisiei pe baza următoarelor criterii:

- cunoștințe și expertiză dovedite în sectorul justiției,
- precum și un istoric și capacitatea de a dezvolta bune relații de lucru cu partenerii locali și
- capacitatea demonstrată de a realiza lucrări.

Implementarea de către această(aceste) entitate(entități) presupune consolidarea independenței și responsabilității sectorului justiției la diferite niveluri, îmbunătățirea capacității de reformă și facilitarea reorganizării și capacităților instanțelor moldovenești, precum și consolidarea altor instituții și mecanisme relevante în domeniul drepturilor omului **(Realizarea 1.3).**

3.1.3.2 - Gestiune indirectă cu o entitate împuternicită

O parte din această acțiune poate fi pusă în aplicare în gestiune indirectă cu o entitate (entități) care va (vor) fi selectată(e) de serviciile Comisiei pe baza următoarelor criterii:

- cunoștințe și expertiză dovedite în sectorul poliției,
- precum și un istoric și capacitatea de a dezvolta bune relații de lucru cu partenerii locali și
- capacitatea demonstrată de a realiza lucrări.

[6] www.sanctionsmap.euVă rugăm să rețineți că diagrama sancțiunilor este un instrument IT pentru identificarea regimurilor de sancțiuni. Sursa sancțiunilor provine din actele juridice publicate în Jurnalul Oficial (JO). În caz de discrepanță între actele juridice publicate și actualizările de pe site, versiunea din JO este cea care prevalează.

[7] Semnarea unui acord de contribuție cu entitatea/entitățile alese este condiționată de finalizarea evaluărilor necesare în cadrul pilonului

Punerea în aplicare de către această(aceste) entitate(entități) presupune consolidarea capacității carabinierilor și a forțelor de poliție din cadrul Ministerului Afacerilor Interne pentru furnizarea de servicii profesionale în conformitate cu cele mai bune practici ale statelor membre ale UE **(Realizarea 1.4).**

3.1.3.3 - Gestionarea indirectă cu o entitate împuternicită

O parte din această acțiune poate fi pusă în aplicare în cadrul gestiunii indirecte cu o entitate (entități), care va (vor) fi selectată (selectate) de serviciile Comisiei pe baza următoarelor criterii:

- cunoștințe și expertiză dovedite în domeniul sectorului bazei de date a ADN,
- precum și un istoric și capacitatea de a dezvolta bune relații de lucru cu partenerii locali și
- capacitatea demonstrată de a realiza lucrări.

Punerea în aplicare de către această(aceste) entitate(entități) presupune crearea unei baze de date ADN pentru a permite schimbul de profiluri ADN cu statele membre ale UE **(Realizarea 1.5).**

3.1.3.4 - Gestionarea indirectă cu o entitate împuternicită

O parte din această acțiune poate fi pusă în aplicare în cadrul gestiunii indirecte cu o entitate (entități), care va (vor) fi selectată (selectate) de serviciile Comisiei pe baza următoarelor criterii:

- cunoștințe și expertiză dovedite în biroul de statistică,
- precum și un istoric și capacitatea de a dezvolta bune relații de lucru cu partenerii locali și
- capacitatea demonstrată de a realiza lucrări.

Punerea în aplicare de către această(aceste) entitate(entități) presupune consolidarea capacităților Biroului Național de Statistică pentru organizarea și desfășurarea eficientă și eficace a recensământului din 2024 **(Realizarea 1.6).**

3.1.3.5 - Gestionarea indirectă cu o entitate împuternicită

O parte din această acțiune poate fi pusă în aplicare în cadrul gestiunii indirecte cu o entitate (entități), care va (vor) fi selectată (selectate) de serviciile Comisiei pe baza următoarelor criterii:

- cunoștințe și expertiză dovedite în domeniul reformei administrației publice,
- precum și un istoric și capacitatea de a dezvolta bune relații de lucru cu partenerii locali și
- capacitatea demonstrată de a realiza lucrări.

Punerea în aplicare de către această(aceste) entitate(entități) presupune transformarea țării și reformarea administrației sale publice **(Realizarea 1.1).**

3.1.4 Trecerea de la modul de gestionare indirectă la cel de gestionare directă (și viceversa) din cauza unor circumstanțe excepționale (o alternativă a doua opțiune)

Modalitatea preferată de punere în aplicare în temeiul secțiunilor **3.1.3.1, 3.1.3.3 și 3.1.3.4 și 3.1.3.5** este gestiunea indirectă cu entitățile împuternicite. În cazul în care nu se poate ajunge la un acord, se va recurge la gestionarea directă (**achiziții publice**), în conformitate cu secțiunea 3.1.2, pentru a pune în aplicare aceste acțiuni.

Modalitatea preferată de punere în aplicare în temeiul secțiunii **3.1.3.2** este gestiunea indirectă cu o entitate împuternicită. În cazul în care nu se poate ajunge la un acord, gestiunea directă (**grantul Twinning**) va fi utilizată în conformitate cu secțiunea 3.1.1 pentru punerea în aplicare a acestei acțiuni.

3.4. Domeniul de aplicare al eligibilității geografice pentru achiziții publice și granturi

Eligibilitatea geografică în ceea ce privește locul de stabilire pentru participarea la procedurile de achiziții publice și de acordare a granturilor și în ceea ce privește originea bunurilor achiziționate, astfel cum sunt stabilite în actul de bază și prevăzute în documentele contractuale relevante, se aplică sub rezerva următoarelor dispoziții.

Ofițerul mandatat al Comisiei poate extinde eligibilitatea geografică pe baza urgenței sau a indisponibilității serviciilor pe piețele țărilor sau teritoriilor în cauză sau în alte cazuri justificate în mod corespunzător în care aplicarea normelor de eligibilitate ar face imposibilă sau extrem de dificilă realizarea acestei acțiuni (articolul 28 alineatul (10) din Regulamentul NDICI- Europa Globală).

4.5. Buget orientativ

Componente bugetare orientative	Contribuția UE (sumă în EUR)
Realizarea 1.1 - Sprijin pentru misiunea și reforma HLA, compus din	
Gestiune indirectă - secțiunea 3.1.3.5	3 000 000
Achiziții publice (gestiune directă) - secțiunea 3.1.2	N/A
Realizarea 1.2 - Supravegherea Parlamentului, compusă din	
Granturi (gestiune directă) - secțiunea 3.1.1.1	N/A
Realizarea 1.3 - Sprijin pentru justiție, compus din	
Gestiune indirectă - secțiunea 3.1.3.1	8 500 000
Realizarea 1.4 - Sprijin pentru carabinieri, compus din	
Gestionare indirectă - secțiunea 3.1.3.2	2 000 000
Realizarea 1.5 - Schimbul de baze de date ADN, compus din	
Gestionare indirectă - secțiunea 3.1.3.3	1 000 000
Realizarea 1.6 - Recensământul populației și al locuințelor, compus din	
Gestionare indirectă - secțiunea 3.1.3.4	2 000 000
Realizarea 2.1 - Mass-media și comunicare strategică, compusă din	
Achiziții publice (gestionare directă) - secțiunea 3.1.2	N/A
Total granturi - secțiunea 3.1.2	1 400 000
Total achiziții publice - secțiunea 3.1.3	11 000 000
Evaluare - secțiunea 4.2 **Audit** - secțiunea 4.3	**100 000**
Comunicare și vizibilitate - secțiunea 5	N.A.
Totaluri	**29 000 000**

3.7. Structură organizațională și responsabilități

Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova, reprezentată de ofițerii de program relevanți din cadrul secțiunii de cooperare a delegației, va fi responsabilă de supravegherea punerii în aplicare a proiectelor.Entitățile de implementare vor fi responsabile de gestionarea zilnică a proiectelor și de mobilizarea tuturor resurselor necesare. Entitățile de punere în aplicare vor asista beneficiarii proiectelor în instituirea comitetelor directoare ale proiectelor pentru a ghida punerea în aplicare a proiectelor. Comitetele directoare ale proiectului vor supraveghea și valida direcția și politica generală a proiectului (sau alte responsabilități care urmează să fie specificate). Entitatea de implementare va raporta periodic Comitetului director al proiectului, care va examina progresul proiectului și va oferi orientări cu privire la aspectele-cheie. Comitetele directoare ale proiectului se reunesc în mod regulat, orientativ o dată

două ori pe an. În caz de nevoie, pot fi convocate reuniuni ad-hoc. Comitetul director al proiectului este alcătuit din reprezentanți ai principalelor părți interesate.
Ca parte a prerogativelor sale de execuție bugetară și pentru a proteja interesele financiare ale Uniunii, Delegația UE poate participa la structurile de guvernanță menționate mai sus, instituite pentru a reglementa punerea în aplicare a acțiunii

4. EVALUAREA PERFORMANȚEI

4.1. Monitorizare și raportare

Monitorizarea tehnică și financiară zilnică a punerii în aplicare a acestei acțiuni va fi un proces continuu și va face parte din responsabilitățile partenerului de implementare. În acest scop, partenerul de implementare instituie un sistem permanent de monitorizare internă, tehnică și financiară a acțiunii și elaborează rapoarte periodice de progres (cel puțin anuale) și rapoarte finale. Fiecare raport furnizează o descriere exactă a punerii în aplicare a acțiunii, a dificultăților întâmpinate, a schimbărilor introduse, precum și a gradului de realizare a rezultatelor acesteia (Realizări și Rezultate directe), evaluate prin indicatorii corespunzători, folosind ca referință matricea cadrului logic.
Comisia poate efectua vizite suplimentare de monitorizare a proiectelor, atât prin intermediul personalului propriu, cât și prin intermediul consultanților independenți recrutați direct de Comisie pentru revizuiri independente ale monitorizării (sau recrutați de agentul responsabil contractat de Comisie pentru punerea în aplicare a acestor revizuiri).
Roluri și responsabilități pentru colectarea, analiza și monitorizarea datelor:

- Stabilirea valorilor de referință: Valorile de referință, obiectivele și sursele de date au fost parțial definite în cadrul logic. Acestea vor fi reconfirmate sau modificate, dacă este necesar, la momentul contractării. Dacă este necesar, vor fi contractate studii suplimentare.
- Colectarea datelor și raportarea: Colectarea datelor și raportarea vor fi în responsabilitatea partenerilor de implementare.
- Capacități de monitorizare și evaluare (M&E): Capacitățile de M&E ale țării partenere sunt consolidate prin intermediul unei intervenții specifice. Deși această acțiune nu prevede sprijin specific pentru M&E, aceasta va necesita cu siguranță implicarea activă a sistemului național de M&E.
- Participarea activă și semnificativă a părților interesate: Această acțiune a fost concepută pe baza consultărilor cu un grup larg de părți interesate, inclusiv guvernul, sectorul de afaceri și societatea civilă. Aceasta este în conformitate cu multe dintre prioritățile identificate ca urmare a consultărilor și cu strategiile și programele guvernului. Se preconizează că un număr mare de părți interesate vor beneficia de acesta și îl vor sprijini în mod activ. Se va acorda atenția cuvenită sensibilizării cu privire la acțiune și la beneficiile acesteia pentru a asigura participarea activă a părților interesate.

4.2. Evaluare

Având în vedere natura acțiunii, se va efectua o evaluare finală pentru această acțiune sau pentru componentele sale prin intermediul unor consultanți independenți contractați de Comisie.
Aceasta va fi efectuată în scopul responsabilizării și al învățării la diferite niveluri (inclusiv pentru revizuirea politicilor), ținând seama în special de faptul că pot fi lansate acțiuni de urmărire în cadrul unora dintre priorități.
Comisia informează partenerul de implementare cu cel puțin 30 de zile înainte cu privire la datele preconizate pentru misiunile de evaluare. Partenerul de implementare colaborează în mod eficient și eficace cu experții evaluatori și, printre altele, le furnizează acestora toate informațiile și documentele necesare, precum și accesul la sediile și activitățile proiectului.
Rapoartele de evaluare sunt comunicate țării partenere și altor părți interesate cheie, în conformitate cu cele mai bune practici de diseminare a evaluărilor. Partenerul de implementare și Comisia analizează concluziile și recomandările evaluărilor și, după caz, de comun acord cu țara parteneră,

decid împreună cu privire la acțiunile ulterioare care urmează să fie întreprinse și la orice ajustări necesare, inclusiv, dacă este cazul, reorientarea proiectului.
Serviciile de evaluare pot fi contractate în temeiul unui contract-cadru.

4.3. Audit și verificări

Fără a aduce atingere obligațiilor aplicabile contractelor încheiate pentru punerea în aplicare a prezentei acțiuni, Comisia poate, pe baza unei evaluări a riscurilor, să contracteze servicii independente de audit sau de verificare pentru unul sau mai multe contracte sau acorduri.

5. COMUNICARE ȘI VIZIBILITATE

Comunicarea și vizibilitatea reprezintă o obligație contractuală pentru toate entitățile care pun în aplicare acțiuni externe finanțate de UE de a promova sprijinul acordat de Uniunea Europeană pentru activitatea lor în rândul publicului relevant.

În acest scop, acestea trebuie să respecte instrucțiunile din *Cerințele de comunicare și vizibilitate din 2018* (actualizate prin cerințele de comunicare și vizibilitate în vigoare în cadrul actualei perioade de programare 2021 - 2027), în special în ceea ce privește utilizarea emblemei UE și elaborarea unui plan de comunicare și vizibilitate dedicat, care trebuie completat pentru fiecare acțiune la începutul implementării.

Aceste obligații se aplică în mod egal, indiferent dacă acțiunile în cauză sunt puse în aplicare de Comisie, de țara parteneră (de exemplu, în ceea ce privește reformele susținute prin sprijin bugetar), de contractanți, de beneficiari de granturi sau de entități împuternicite. În fiecare caz, trebuie inclusă o trimitere la obligațiile contractuale relevante în acordul de finanțare respectiv, în contractele de achiziții publice și de grant și în acordurile de delegare.

Măsurile de comunicare și vizibilitate pot fi finanțate din sumele alocate acțiunii. În scopul creșterii vizibilității UE și a contribuției sale la această acțiune, Comisia poate semna sau încheia acorduri sau declarații comune, ca parte a prerogativei sale de execuție bugetară și pentru a proteja interesele financiare ale Uniunii. Măsurile de vizibilitate și comunicare ar trebui, de asemenea, să promoveze transparența și responsabilitatea privind utilizarea fondurilor.

Ar trebui măsurată eficacitatea activităților de comunicare în ceea ce privește sensibilizarea cu privire la acțiune și la obiectivele acesteia, precum și cu privire la finanțarea acțiunii de către UE.

Înainte de începerea lucrărilor, partenerii de punere în aplicare informează pe deplin Comisia și delegația/oficiul UE în cauză cu privire la planificarea și punerea în aplicare a activităților specifice de vizibilitate și comunicare. Partenerii de implementare vor asigura o vizibilitate corespunzătoare a finanțării UE și vor raporta comitetelor de monitorizare relevante cu privire la acțiunile de vizibilitate și comunicare, precum și la rezultatele acțiunii globale.

REPUBLICA MOLDOVA, mun. CHIȘINĂU
MINISTERUL JUSTIȚIEI